

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 533

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 7 maart 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Blue Deal - Actie VV24 Groenblauwe infrastructuur

In opvolging van mijn schriftelijke vragen nr. 1009 van 17 mei 2021, nr. 918 van 15 juni 2022 en nr. 852 van 23 augustus 2022, wil ik graag volgende vragen stellen.

Voor de actie VV24 Groenblauwe infrastructuur werd 40 miljoen euro gereserveerd. Volgens de rapportering was er midden 2022 een bedrag van 11,32 miljoen euro vastgelegd. De deadline voor de vastleggingen was eind december 2022.

1. Graag zou ik een gedetailleerd overzicht ontvangen van alle subsidies en projecten die werden vastgelegd in het kader van Water-Land-Schap 1.0. Graag een rapportage per project van de stand van zaken. En graag ook meedelen hoeveel effectief al werd uitbetaald van de vastgelegde middelen.
2. Graag zou ik een gedetailleerd overzicht ontvangen van alle subsidies en projecten die werden vastgelegd in het kader van Water-Land-Schap 2.0. Graag een rapportage per project van de stand van zaken. En graag ook meedelen hoeveel effectief al werd uitbetaald van de vastgelegde middelen. Per project ook graag een vermelding van de beoogde doelstellingen.
3. Graag zou ik een gedetailleerd overzicht ontvangen van alle subsidies en projecten die werden vastgelegd met het budget VV24 Groenblauwe infrastructuur. Graag een rapportage per project van de stand van zaken. En graag ook meedelen hoeveel effectief al werd uitbetaald van de vastgelegde middelen.
4. Hoeveel van de 16 gebiedsprogramma's voor Water-Land-Schap 2.0 zijn er finaal vastgelegd? Hoeveel zijn er weggevallen? Welke? En waarom?
5. Hoeveel van de 10 geselecteerde lokale gebiedsdeals droogte zijn er vastgelegd? Wat is de stand van zaken? Hoeveel zijn er niet vastgelegd? En waarom?
6. Indien de 40 miljoen van de Groenblauwe infrastructuur niet werd opgebruikt voor de actie Groenblauwe infrastructuur: waar werd dit budget dan wel voor ingezet?

ANTWOORD

op vraag nr. 533 van 7 maart 2023

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. Water-land-schap 1.0 is een landinrichtingsproject dat bestaat uit 14 lokale gebiedscoalities die uitvoering geven aan klimaatadaptieve en –mitigerende maatregelen op het platteland. In het project wordt in een eerste fase met demonstratiemaatregelen gewerkt. Deze maatregelen - onder meer peilgestuurde drainage, aanleg van bufferstroken, alternatieve teelten en poelen - hebben als doel om te kijken welke maatregelen enerzijds voldoende impact realiseren op het watersysteem en anderzijds inpasbaar zijn in de landbouwbedrijfsvoering. Ze dienen tegelijk als inspiratie voor landbouwers en andere coalities. Deze demonstratiemaatregelen zijn momenteel in uitvoering en bijna in afronding. Hiervoor werd € 432.000 toegekend. Zie hiervoor tabel 1.

Een blik op de reeds uitbetaalde middelen wordt u middels een aanvullend antwoord verstrekt.

Momenteel loopt de tweede fase waarbij de demonstratiemaatregelen verdergezet worden en landinrichtingsplannen worden opgemaakt om meer structurele maatregelen te realiseren. De eerste landinrichtingsplannen zullen in 2024 worden vastgesteld.

2. Water-land-schap 2.0 bestaat uit twee types projecten. Beiden worden gefinancierd via Vlaamse Veerkracht VV024 Groenblauwe infrastructuur Blue Deal. Deze middelen werden vorig jaar vastgelegd.

Enerzijds zijn er acht innovatieve (kleinschaligere) projecten die uitgevoerd worden in 2022 en 2023. Zie hiervoor tabel 2.

Anderzijds zijn er 11 goedgekeurde (ruimere) gebiedsprojecten die uitvoering krijgen tot medio 2026. Deze projecten zijn in 2023 gestart. Zie hiervoor tabel 3.

Een blik op de reeds uitbetaalde middelen wordt u middels een aanvullend antwoord verstrekt.

3. Met het budget van € 40.000.000 dat voorzien werd voor VV024 werden vier projectlijnen gefinancierd.
 - a. Water-land-schap 2.0 werd u in vraag 2 reeds grotendeels verduidelijkt. Om de acht projecten van PAD 1 en de 11 gebiedsprogramma's van PAD 2 te ondersteunen, werd een begeleidende studie uitgevoerd die de lokale gebiedscoalities inzicht moest geven om tot een doelgerichte aanpak in hun gebied te komen. Daarenboven kregen de projectleiders voor de gebiedsprogramma's samen een budget van € 400.000 toegezegd om de procesbegeleiding te ondersteunen. Alles samen werd voor Water-land-schap 2.0 een bedrag van € 14.961.838 vastgelegd.
 - b. In een tweede projectlijn werden binnen de gebiedsgerichte projectwerking van de VLM extra anti-droogtemaatregelen geselecteerd en gefinancierd die door VLM zelf of door de lokale projectpartners worden uitgevoerd. In totaal werd hiervoor € 6.928.161 toegekend; € 3.000.000 hiervan werd aan VLM toegekend voor de realisatie van extra maatregelen in de Oudlandpolder (waterinlaten),

vernatting in Kwetshage en de parkbegraafplaats in Brugge, ontharding in Rieme-Oost, Kessenich en Ijsevallei, vernatting voor weidevogels, inrichting van natte natuur in Porters Vasdonck en een studie voor lokalisatie van waterconservering in de Liereman. Ongeveer € 800.000 is hiervan reeds vereffend.

De provincie West-Vlaanderen en het polderbestuur zetten maatregelen in aan de Paulusvaart en de Vuile Vaart in de Zwinpolders, respectievelijk € 405.000 en € 115.000. De provincie West-Vlaanderen zet ook in op vernatting aan de Velddambeek in Groenhove-Vrijgeweid voor een bedrag van € 390.000.

De provincie Antwerpen maakt de Burchtse Scheibeeek in Zwijndrecht klimaat-adaptief voor € 560.000.

De Stichting Limburgs Landschap zal de vijvers in de Caetsweyers herinrichten voor een bedrag van € 1.720.000.

In Oudlandpolder wordt € 1.350.000 ingezet voor het optimaliseren van waterin- en -uitlaten en om de waterbergingscapaciteit te verbeteren. Daarnaast worden in het landinrichtingsproject kleinschalige individuele waterbeherende initiatieven ondersteund. De uitvoering startte in 2023.

- c. Een derde projectlijn is de uitvoering van een grondenbank Blue Deal. In 2021 en 2022 is € 9.990.000 vastgelegd en vereffend ten behoeve van de verwerving van gronden in het kader van de grondenbank Blue Deal. Met de middelen heeft de VLM gronden aangekocht die rechtstreeks inzetbaar zijn bij de realisatie van gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de doelstellingen van de Blue Deal.
 - d. De vierde projectlijn zijn lokale gebiedsdeals die begeleid worden door het departement Omgeving. Er werd € 8.118.000 vastgelegd om zeven gebiedsdeals op te starten die vanaf 2023 uitgevoerd worden.
4. Van de 16 goedgekeurde voorstellen (jury 2021) dienden op 30 september 2022 15 gebiedscoalities een gebiedsprogramma in. De coalitie van de Vallei van het Merkske kwam niet tot een gedragen plan en kon bijgevolg geen programma indienen.
 5. De procedure van de oproep Lokale Gebiedsdeals Droogte bestond uit een selectiefase en een uitwerkingsfase. Op 21 april 2022 selecteerde de jury uit 17 ontvankelijke kandidaturen 10 gebiedscoalities die uitgenodigd werden om in de uitwerkingsfase een actieprogramma van concrete projecten uit te werken en in te dienen tegen uiterlijk 30 september 2022. Negen gebiedscoalities dienden uiteindelijk een aanvraagdossier in. Twee ingediende aanvragen voldeden niet aan de criteria van het reglement. Voor de zeven positief beoordeelde aanvragen, besliste de Vlaamse Regering tot toekenning van de subsidie op 9 december 2023. De uitvoering van deze Lokale Gebiedsdeals Droogte is in 2023 opgestart.
 6. Het budget van € 40.000.000 voor VV024 werd volledig ingezet.

Tabel 1 Overzicht projectuitvoering Water-land-schap 1.0

Project	Promotor	Uitvoering	Middelen vastgelegd - euro
Beek-Boer-Bodem	Eco-kwadraat	Water- en bodembeheer	52.000
Mechelse Groenteregio	POM Antwerpen	Slimme drainages, adaptieve captatie uit de Itterbeek en aanleg van een ecologische irrigatiepoel, onderzoek naar slimme drainage en buffers	86.060
Ravels	Provincie Antwerpen	Peilgestuurde drainage	70.000
Herk en Mombeek	Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren	Randenbeheer in laagstamfruitplantages, grasland als biodiverse erosiewering	17.500
Maasvallei en Kempenbroek	Regionaal Landschap Kempen en Maasland	Landschappelijk geïntegreerd waterbeheer in Boyen-Veurzen, technisch waterbeheer (omvorming constructies ifv waterberging en -infiltratie)	57.850
Getestreek	Regionaal Landschap Zuid-Hageland	Waterretentie via overeenkomsten en strokenteelt van vlinderbloemigen	24.950
Laakvallei	Regionaal Landschap Noord-Hageland	Beheer van rietkragen in de Laakvallei	18.500
Barbierbeek	Provincie Oost-Vlaanderen	Barbierbeek Verbindt!	62.500
Midden-West-Vlaanderen	Stad Roeselare	Multifunctioneel spaarbekken en omgevingsinrichting	25.520

Robuuste Waterlopen Westhoek	Provincie West- Vlaanderen	Waterbeheer en erosie wering	10.000
---------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	--------

Tabel 2 Overzicht innovatieve projecten in kader van Water-land-schap 2.0

Project	Promotor	Locatie	Doelstelling	Stand van zaken project *	Middelen vastgelegd - euro
L'éaudegem	Gemeente Ledegem	Ledegem	Aanleg innovatief, decentraal waterzuiveringssysteem als alternatief voor riolering	Waterzuiveringssysteem is gerealiseerd en operationeel.	196.042,4
Water-teelten: de weg naar een klimaatrobustere landbouw?	Stad Roeselare	Roeselare en Hoogdele	Experimenteren met klimaatrobustere gewassen op laaggelegen gronden in combinatie met waterbuffering	Planvorming voor inrichting is lopende; volgende stap: innovatieve teeltopzet en bijhorend businessmodel	93.287
Van Terras naar waterlandschap	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening	Oostende	Maatregelen voor maximale infiltratie van hemelwater in Stene en bijhorende buffercapaciteit optimaal benutten	Planvorming voor inrichting is lopende; vervolgens worden de procedures voor omgevingsvergunning en aanbesteding opgestart	200.000
Mexiceau	Curando OLV van 7 weëen Ruiselede vzw	Beernem	Vrijwaren van de vijvers op haar terreinen als irrigatiewater voor landbouw in combinatie met versterking van de natuurwaarden en recreatiemogelijkheden	Voorbereidende terreinwerken in uitvoering. Planvorming voor inrichting is lopende, inclusief co-creatief traject; vervolgens wordt procedure voor omgevingsvergunning opgestart.	158.525
Innovatieve monitoring	Universiteit Antwerpen (departement Biologie – Ecosphere)	Damme, Lille, Geel en Kasterlee	Innovatieve real-time monitoringinfrastructuur opzetten om waterbalansen op te volgen en inzicht te	Installatie innovatieve monitoringsinfrastructuur is grotendeels gerealiseerd; volgende stappen: testvoorziening	161.500

			krijgen in functioneren van watersystemen. Toepassing door uitbouw van een onderbouwd en stuurbaar waterbeheer in 4 pilootacties	infiltratie en verwerking data	
Introductie van wetlands als maatregel voor infiltratie van water in de praktijk	Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw	Bocholt	Het project beoogt twee wetlands aan te leggen om grondwatertafels te verbeteren of herstellen, biodiversiteit te bevorderen en klimaatrobuustheid te vergroten, waarbij diverse stappen zoals terreinonderzoek en coalitievorming worden doorlopen. Dit innovatieve initiatief richt zich op landbouwgebieden en betreft landbouwers als belangrijke actoren, ondanks het ontbreken van eerdere wetlands in Vlaanderen.	Planvorming voor inrichting is lopende (en bevindt zich in de eindfase); vervolgens worden de procedures voor omgevingsvergunning en aanbesteding opgestart.	80.000
Water langer vasthouden door bovenstroomse opstuwing in waterlopen	Provincie Limburg	Provincie Limburg	Dit project zal in de provincie Limburg gebieden vernatten door oppervlaktewater vertraagd af te voeren en infiltratie te bevorderen, wat bijdraagt aan grond- en drinkwatervoorraden en weerbaarheid tegen	Planvorming voor inrichting is afgerond (in overleg met de belanghebbenden). Er werden 6 locaties geselecteerd als 'testlocaties' voor de aanvraag van een vergunning en het ontwerp van een stuw.	200.000

			droogte en hevige neerslag verhoogt. Bij locatieselectie en waterkwaliteitsbewaking wordt rekening gehouden met overstromingsscenario's en het voorkomen van vervuild water op aangrenzende percelen.	Technische tekeningen werden uitgewerkt.	
--	--	--	---	--	--

Behoud van graslanden en moerassen in de vallei van de Herk – en Mombeek : klimaatregulatie en biodiversiteit vanuit natuurlijke systemen	Regionaal Landschap Haspengouw een Voeren vzw	provincie Limburg, regio Haspengouw. Stroomgebied van de Herk en Mombeek. Gemeenten Alken, Borgloon, Diepenbeek, Hasselt, Heers, Herk-de-Stad, Kortessem, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Tongeren en Wellen.	Het tegengaan van verdroging en het voorkomen van wateroverlast door het behoud en herstel van graslanden en moerassen. Het verbeteren van de waterkwaliteit in beken door moerassen met zegge- en rietvegetaties te behouden en herstellen. Het herstellen van beeklichamen, zoals verhoging van de bedding, verbetering van de structuur en hermeandering, ter ondersteuning van (veen)moerassen en natte graslanden. Het realiseren van vernatting in bepaalde grasland- en	De planvorming voor de uitvoering van het project is momenteel in volle gang. De volgende stap in dit proces is het selecteren van ambassadeurs die zich actief zullen inzetten om het project in de praktijk te brengen en draagvlak te creëren.	200.000
---	---	--	--	---	---------

			moerastypes door kleinschalige dijkverlaging en bevoeiing met oppervlaktewater. Het versterken van de relatie tussen moeras- en graslandherstel en ecohydrologisch herstel. Het ondersteunen van CO2-captatie door veenherstel en het aanvullen van grondwatertafels door het behoud van droge graslanden.		
--	--	--	---	--	--

Tabel 3 Overzicht gebiedsprogramma's in kader van Water-land-schap 2.0

Gebiedsprogramma	Locatie	Doelstellingen	Begunstigde	Middelen vastgelegd
Klimaatrobuuste Groene Noordrand	Asse, Merchtem, Wemmel, Meise, Grimbergen en Vilvoorde	Maatregelen tegen droogte- en wateroverlast in het stroomgebied van de Maalbeek en Tangebeek (Dijle-Zennebekken).	Gemeente Grimbergen	520.000
			Gemeente Wemmel	368.000
			Agentschap Plantentuin van Meise	200.000
			Regionaal landschap Brabantse Kouters	255.000
Naar een klimaatrobuust landschap in de Voerstreek	Voeren	Maatregelen binnen het afstroomgebied van de Voer om de sponswerking van het landschap te verbeteren, bodemerrosie tegengaan, waterbuffering om het overstromingsrisico te beperken, nutriënten afstroom verminderen, versterken kwetsbare natuur en de ontwikkeling van gebiedsgerichte beheervergoedingen om de landschapsidentiteit te versterken.	Regionaal landschap Haspengouw en Voeren	418.860
			Provincie Limburg	758.000
			Gemeente Voeren	271.840
Bodem Water	Ranst, Herentals, Nijlen, Olen, Vorselaar, Kasterlee, Geel, Zandhoven, Grobbendonk, Retie en Dessel	Maatregelen die waterinfiltratie optimaliseren, voedselproductie verzekeren, bodemkwaliteit verhogen, groenblauwe netwerken uitbouwen en de natuur- en landschapsbeleving vergroten.	Provincie Antwerpen	217.267
			Regionaal landschap Kleine en Grote Nete	96.000
			Bosgroepen Kempen Noord	160.000
			BoerenNatuur Vlaanderen	209.000
			Autonoom Provinciebedrijf Hooibeekhoeve	80.000
BOPOTA – Boeren op	Oud-Turnhout	Maatregelen die waterinfiltratie optimaliseren,	Provincie Antwerpen	296.732

peil in Oud-Turnhout en Arendonk	en Arendonk	voedselproductie verzekeren, bodemkwaliteit verhogen, groenblauwe netwerken uitbouwen en de natuur- en landschapsbeleving vergroten	BoerenNatuur Vlaanderen	320.212
Wet Nature DeVELPment	Bierbeek, Boutersem, Glabbeek, Halen, Hoegaarden, Kortenaken, Lubbeek, Tienen	Maatregelen in de Velpevallei die inzetten op waterberging, ruimte voor water, waterinfiltratie met speciale aandacht voor de zones stroomopwaarts van de Velpe en haar zijbeken	Regionaal landschap Zuid-Hageland	670.018
			Natuurpunt Beheer vzw	290.400
Een klimaat robuust stroomgebied van de Dommel	Pelt, Peer, Hechtel-Eksel en Lommel	Maatregelen in het stroomgebied van de Dommel die de waterschaarste en wateroverlast structureel aanpakken en het natuurlijk valleisysteem heropwaarderen	Watering De Dommelvallei	156.312
			provincie Limburg	574.150
			Natuurpunt Beheer vzw	313.196
			Gemeente Pelt	25.410
			Stad Peer	120.568
Beverhoutsveld	Beernem	Maatregelen om een klimaatrobuust, droogteresistent en toekomstbestendig landbouwlandschap te creëren met ruimte voor voedselproductie, natuur en biodiversiteit	Provincie West-Vlaanderen	690.184
			gemeente Beernem	563.840
Romboutswerve-polder	Brugge en Damme	Maatregelen die het watersysteem optimaliseren, de waterkwaliteit verbeteren, de landbouw toekomstbestendiger maken en de landschappelijke en natuurlijke waarden versterken in en om de Romboutswerpolder	Provincie West-Vlaanderen	800.108
			Regionaal landschap Houtland en polders	263.254
			TMVW	401.139
Van beek tot bodem	Kortrijk	Maatregelen inzake droogte en wateroverlast, maatregelen die de waterkwaliteit	stad Kortrijk	1.014.314

		verbeteren, versterken van het landschap en groenblauwe verbindingen in het open ruimtegebied van Kortrijk Zuid		
Water zonder (be)grenzen in de Vlietvallei	Londerzeel, Puurs-Sint-Amands en Bornem	Maatregelen in het afstroomgebied van de Vliet-Grote Molenbeek voor waterpeilverhoging, vernatting, in open bedding brengen van de Ronnebeek, optimaliseren van het watersysteem en buffering in het Tekbroek	Polder Vliet en Zielbeek	1.031.654
Blankaartbekken en Handzamevallei, klimaatsponzen in de Westhoek	Diksmuide, Kortemark, Houthulst en Staden	Maatregelen in het bekken van de Blankaartwaterlopen en het deelbekken van de Ijzer- en Handzamevallei die het watersysteem versterken, een rendabele klimaatrobuuste landbouw mogelijk maken, bijdragen aan een goede (drink)waterkwaliteit en de natuurlijke en landschappelijke waarden versterken en verbinden	Provincie West-Vlaanderen	1.268.302
			gemeente Staden	75.000
			gemeente Kortemark	40.172
			De Watergroep	116.160
			Regionaal landschap Westhoek	71.632